

Pr Karmen Joller
Sotsiaalminister

23. aprill 2025

ARUPÄRIMINE

Tervishoiusüsteemi kestlikkusest ja kättesaadavusest

Lugupeetud sotsiaalminister,

Eesti tervishoiusüsteemi on rahvusvaheliselt tunnustatud selle kulutõhususe eest. Samas on süsteemil mitmeid olulisi struktuurseid probleeme, millele on korduvalt tähelepanu juhtinud nii Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) kui ka Eesti Riigikontroll. Peamised kitsaskohad on kasvavad ebavõrdsused sotsiaal-majanduslike rühmade vahel, piiratud ravi kättesaadavus ning süvenev tööjõupuudus tervishoiusektoris.

Riigikontrolli 2022. aasta ülevaates hoiatatakse, et kui süsteemi ei tehta sisulisi muudatusi, võivad 2035. aastaks inimeste omaosaluskulud tervishoius kahekordistuda, ravijärjekorrad veelgi pikeneda ning Tervisekassa eelarve puudujääk ulatuda 900 miljoni euron.

Euroopa Komisjoni 2023. aasta andmetel oli Eestis Euroopa Liidu kõrgeim rahuldamata tervisekontrolli vajadus – 12,9% Eesti elanikest teatas, et nad on pidanud vajalikust arstiabist loobuma, kuna see oli kas liiga kallis, eeldas liigset sõidukaugust või väga pikka ooteaega. Euroopa Liidu keskmine näitaja oli 2,4%, Leedus 3,8%, Lätis 7,8% ja Tšehhis vaid 0,4%.

Lisaks valitseb Eestis tervishoiutöötajate nappus. 2021. aastal oli Eestis 17% vähem arste (3,4 arsti 1000 elaniku kohta) ja 24% vähem õdesid (6,5 õde 1000 elaniku kohta) kui Euroopa Liidus keskmiselt (vastavalt 4,1 ja 8,5). Leedu paistab Balti riikidest silma suurema arstkonnaga – umbes üks arst rohkem 1000 elaniku kohta.

Eraldi tuleb esile tõsta perearstisüsteemi muresid – vananev arstikond, täitmata nimistud ja noorte spetsialistide vähenemine huvi ähvardavad esmatasandi arstiabi kättesaadavust mitmel pool Eestis.

Eeltoodust tulenevalt palume Teil vastavalt Riigikogu töö- ja kodukorra seaduse paragrahvile 139 vastata järgmistele küsimustele:

1. Millised on ministeeriumi konkreetsed plaanid tagamaks, et tervishoiuteenused oleksid inimestele kättesaadavad sõltumata nende elukohast või sissetulekust?
2. Mida on plaanis ette võtta selleks, et vähendada arstiabist loobumise määra, mis Eestis on Euroopa Liidu kõrgeim?
3. Millised on meetmed tervishoiutöötajate puuduse leevendamiseks, eriti arvestades, et Eesti jääb EL-i keskmisele alla nii arstide kui õdede arvult?
4. Kas ja millal plaanitakse suurendada Tervisekassa rahastust, et vältida prognoositavat puudujääki ja kasvavat omaosalust patsiendi jaoks?

arupärimine

23.04.2025 Nr 759

5. Millised on ministeeriumi tulevikuplaanid seoses perearstisüsteemiga? Kas praegusel kujul toimiv mudel on jätkusuutlik olukorras, kus arste napib ja järelkasv on piiratud?
6. Kuidas on plaanitud tagada esmatasandi arstiabi kättesaadavus eelkõige hajaasustusega piirkondades, kus täitmata nimistud on muutumas püsivaks probleemiks?

Lugupidamisega

Lauri Laats

Vladimir Arhipov

Aleksei Jevgrafov

Andrei Korobeinik

Anastassia Kovalenko-Kelvar

Alexander Tjapko

